

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 02 – 752/3
Podgorica, 17.07.2019. godine

Na osnovu člana 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16 i 92/17) i člana 18 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po službenoj dužnosti, direktor Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. Privrednom društvu „**Nova M**“ d.o.o. iz Podgorice, emiteru opšteg televizijskog programa „**TV Nova M**“, izriče se **upozorenje** kao upravno-nadzorna mjera **jer je** dana 08. juna 2019. godine u terminu od 21:46:35 do 23:44:25 sati, emitovao filmski program „*Immortals*“ (prim. aut. 1. prevod – „*Besmrtnici*“), koji nije pravilno katagorisan, označen i raspoređen, kao sadržaj koji nije primjeren za maloljetnike mlađe od 16 godina.
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog kršenja obaveze emitera da grafičkom oznakom 16, označi sadržaj koji nije primjeren za maloljetnike mlađe od 16 godina, jer se radi o sadržaju u kojem se na detaljan i realističan način prikazuje nasilje i njegove posljedice, zastrašujuće scene i diskriminatorno ponašanje (član 24 stav 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima).
3. Nalaže se privrednom društvu „**Nova M**“ d.o.o. iz Podgorice, da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru televizijskog programa „**TV Nova M**“ sa obavezama definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.
4. Privredno društvo „**Nova M**“ d.o.o. je dužno da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u okviru televizijskog programa „**TV Nova M**“ objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tač. 1 ovog rješenja koja glasi:
„Agencija za elektronske medije izrekla je emiteru „**TV Nova M**“ upozorenje zbog emitovanja filmskog programa „*Immortals*“ (prim. aut. 1. prevod – „*Besmrtnici*“), dana 8. juna 2019. godine, jer je emiter propustio da predmetni sadržaj kategoriše kao neprimjeren za maloljetnike mlađe od 16 godina“.
5. Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
6. Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.aemca.org.
7. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Na osnovu redovnog monitoringa emitovanih programskih sadržaja, nalazom Sektora za monitoring od 13.06.2019. godine (akt br. 05-752 od 13.06.2019. godine), Agencija za elektronske medije (u daljem tekstu: Agencija) je konstatovala da je, privredno društvo „**Nova M**“ d.o.o. (u daljem tekstu: „emiter“), emitovalo filmski program „*Immortals*“ (prim. aut. 1. prevod – „*Besmrtnici*“), dana 8. juna 2019. godine u terminu od 21:46 do 23:44 sati.

Imajući u vidu programske standarde u elektronskim medijima, Agencija za elektronske medije (u daljem tekstu: Agencija) je pokrenula postupak za utvrđivanje da li došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima (u daljem tekstu: „Zakon“), Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima (u daljem tekstu: „Pravilnik“) i izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-14 (nalaz Sektora za monitoring broj 05 – 752 od 13.06.2019. godine).

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona o elektronskim medijima i članom 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja relevantnih činjenica, Agencija je emiteru dostavila nalaz Sektora za monitoring i zatražila da u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva, dostavi pisano izjašnjenje na date navode (akt broj 02-752/1 od 14.06.2019. godine).

Dana 20.06.2019.g. emiter je dostavio Agenciji pisano izjašnjenje (akt zaveden pod br.02-752/2 od 20.06.2019.g.) u kojem se ukazuje da je „*uredničkom odlukom predmetni film bio planiran za 08. jun 2019. godine, u 22 sati, a ne u 21:46 kako je stvarno emitovan*“, kao i da „*filmski program emituje od 22h*“. Emiter navodi da je „*uslijed tehničke greške došlo je do starta emitovanja filma nešto prije 22 sata*“. U izjašnjenju se navodi da je „*film Besmrtnici mitska priča o drevnom junaku Tezeju*“, naime, „*radi se o ekranizaciji legendi o grčkoj mitologiji, u svijet ratnika i bogova*“ i da je „*uredničkom odlukom kategorisan s oznakom 12*“. Emiter naglašava da „*uredničkom odlukom da se film Besmrtnici emituje u vremenu od 22 sata od strane izdavača gledaocima je dato na znanje da predmetni sadržaj nije primjeren mladim maloljetnicima*“. Takođe, emiter zaključuje da „*odabirom vremena emitovanja navedenog naslova vodilo se računa o zaštiti maloljetnih gledalaca i odredbi člana 23 stav 1 Pravilnika Zakona o elektronskim medijima*“. Na kraju emiter ukazuje da je „*izdavač uzeo u obzir da u filmu Besmrtnici postoji upotreba scena koje nisu prikladne za mlađe maloljetnike i zato je navedeni naslov planiran za emitovanje u kasnijem terminu što je prema uredničkoj procjeni prikladno vrijeme emitovanja*“.

Na osnovu uvida u u snimak emitovan sadržaja i izjašnjenja emitera, Agencija konstatuje sljedeće:

1. Dana 08.06.2019. godine, emiter televizijskog programa „TV Nova M“, u terminu od 21:46:35 do 23:44:25 sati, emitovao je film pod nazivom „*Immortals*“ (prim.aut. 1. prevod – „*Besmrtnici*“). U pitanju je akciona fantazija prikazana u 3D formatu.

Na početku programskog sadržaja emitovano je grafičko i zvučno obavještenje o kategorizaciji sadržaja (bijeli krug sa crveno ispisanim brojem 12). Tokom cijelog trajanja emitovanog programskog sadržaja emituje se grafička oznaka (crveni krug sa bijelo ispisanim brojem 12) u gornjem lijevom uglu ekrana, nasuprot identifikacionom znaku TV programa.

2. Emitovani filmski sadržaj karakteriše radnja koja obiluje scenama nasilja, tuče i krvi. U nastavku slijedi opis nekih od događaja prikazanih u filmu:
 - u terminu od 22:12:15 do 22:13:01 sati emitovana je scena tokom koje je mladić prisiljen da gleda kako njegovoj majci režu grlo. Krv se vidi u krupnom kadru. Vojnici koji drže mladića namjeravaju da ga ubiju mačevima, ali akter koji je prerazio grlo govori: „*Ne njega. Predajte ga tamničaru. Može da radi u rudnicima soli. Njegov bol je tek počeo.*“ Dok to govori prikazano je kako briše krv sa noža kojim je počinio opisano ubistvo.
 - u terminu od 22:28:05 do 22:29:55 sati emitovana je scena tokom koje tri djevojke sjede svezane na podu, oko njih su čuvari. Dolazi akter kojeg oslovljavaju sa „*kralju*“. Prilazi svezanim djevojkama i pita ih koja je od njih prava proročica. Sjeda kraj njih i govori im: „*Budem li primoran sam da je nađem na drugačiji način, iskusićete nelagodnosti. Nelagodnosti jedinstvene za vaš pol*“. Dok to govori krupno je kadrirano lice djevojke koja je povrijeđena i kojoj krv teče iz nosa, dok joj je lijevo oko u potpunosti zatvoreno od povreda koje je zadobila. Nekoliko trenutaka kasnije kralj dobija koplje i vuče za kosu jednu od djevojaka. Koplje okreće ka njima kao da će ih probosti, ali ipak ubija vojnika koji mu je ranije objašnjavao zašto se one nalaze u tom stanju.
 - od 22:41:50 sati prikazuje se scena u kojoj mladi glumac ulazi u jednu tamnu prostoriju. Iza njega se pojavljuje akter mnogo veći od njega, sa oklopom preko sebe i velikim buzdovanom ili nečim nalik drevnoj toljazi u ruci, kojom kreće da udara mladića. Tu se mogu vidjeti veoma grube scene. Posjekotine ruke iz kojih kreće krv, bacanje mladića o zid i o pod, udaranje, bacanje u vodu. Mladić ipak uspijeva da savlada napadača, ali se takođe vide veoma grube scene. Mladić ga prvo rani hladnim oružjem (ne može se tačno vidjeti kojim), vidi se prskanje krvi. Nakon toga uzima buzdovan i snažno udara napadača po grudima sve dok ga ne ubije. Zatim mu sjekirom odrubljuje glavu koja samo od siline udarca pada u vodu, uz veliku količinu krvi. Ova scena je završena u 22:43:56 sati.

- od 22:54:55 slijedi scena u kojoj čovjek viče i baca se na velikog metalnog bika postavljenog iznad vatre. Čuje se pištanje dok meso dodiruje vrući metal. Dva čovjeka pomažu da se bik sruši, metalna figura se razbija i krvava, spaljena tijela tri mlade žene bivaju otkrivena unutra. Mlada žena plače i vrišti dok pokušava uhvatiti ruku jedne od umirućih djevojaka, nekoliko trenutaka kasnije mrtve su.

Nakon toga slijedi borba muškaraca mačevima i vatrom. U jednom trenutku se može vidjeti čak kako cijelo tijelo biva obliveno krvlju, a tkivo tog čovjeka otpada sa njega. Ova scena se završava u 22:58:20 sati.

- U terminu od 23:01:21 do 23:01:35 sati prikazana je nasilna scena tokom koje jedan akter hvata rukama drugog za lice i palčevima mu probija oči. Nešto kasnije, može se vidjeti kako leži u lokvi krvi, a akter koji je počinio nasilje u vodi pere ruke.
 - U terminu od 23:23:10 do 23:30:48 sati prikazano je mnoštvo nasilnih scena. Vidi se kako akteri ubijaju jedne druge mačevima i noževima, prikazano je i rezanje grla i mnogo krvi.
3. Članom 55 stav 2 Zakona i član 22 stav 1 Pravilnika propisana je dužnost emitera da objavi zvučno i vizuelno (pisano i grafički) upozorenje za programske sadržaje kojima se može ugroziti fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika i takve programe jasno označi vizuelnim simbolom tokom čitavog trajanja i emituje te programske sadržaje u vrijeme i na način za koji je najmanje vjerovatno da će ga maloljetnici u uobičajenim okolnostima čuti ili vidjeti.
 4. Članom 23 stav 1 i 2 Pravilnika propisano je da se pisano i zvučno upozorenje emituje neposredno prije početka označenog sadržaja, u vidu telopa sa tekstom sljedeće sadržine: "Program koji slijedi nije primjeren za maloljetnike mlađe od 12, 16 ili 18 godina", uz istovremeno čitanje od strane spikera, kao i da grafičku oznaku predstavlja krug sa crvenom brojkom, koja mora biti jasno vidljiva i koja se emituje u gornjem uglu ekrana, nasuprot uobičajenom mjestu identifikacionog znaka medija, tokom cijelog trajanja označenog programskog sadržaja.
 5. Članom 23a Pravilnika propisano je da prilikom kategorizacije programskih sadržaja, treba uzeti u obzir da li se u njima prikazuju: nasilje i njegove posljedice, kao i u kom kontekstu se prikazuju navedeni sadržaji i posebno: broj, dužina, učestalost, intezitet (u kojoj mjeri postoji zvučna, vizuelna ili verbalna naglašenost) i detaljnost prikazivanja sadržaja koji može ugroziti fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika;
 6. Članom 24 stav 1 alineja a) i e) Pravilnika propisana je obaveza emitera da grafičkom oznakom 16, označi sadržaj koji nije namijenjen maloljetnicima ispod 16 godina i ima sljedeća obilježja:
 - a) teško nasilje i njegove posljedice mogu biti detaljno prikazani, ali programski sadržaj ne smije biti naročito usmjeren na scene u kojima se oni detaljno prikazuju;
 - e) zastrašujuće scene mogu biti učestalo i intezivno prikazane, ali samo ako takve scene nisu posljedica sadističkog ili seksualnog ponašanja;
 7. Članom 24 stav 3 Pravilnika propisano je da se programski sadržaji sa oznakom 16 mogu emitovati isključivo u periodu od 22:00 do 06:00 sati.
 8. Predmetni programski sadržaj koji prema kategorizaciji programa nije primjeren za maloljetnike mlađe od 16 godina, emitovan je u terminu od 21:46:35 do 23:44:25 sati, iako se saglasno čl. 24 st. 3 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima, programski sadržaji sa oznakom 16 mogu emitovati isključivo u periodu od 22:00 do 06:00 časova.
 Emiter u svom izjašnjenju ukazao je da je „*uslijed tehničke greške došlo do starta emitovanja filma nešto prije 22 sata*“ što može samo djelimično opravdati odstupanje od propisane obaveze emitera.
 9. Imajući u vidu da filmski program obiluje scenama teškog nasilja sa njegovim posljedicama koje su detaljno prikazane (... *posjekotine ruke iz kojih kreće krv, bacanje mladića o zid i o pod, udaranje, bacanje u vodu. Mladić ipak uspijeva da savlada napadača, ali se takođe vide veoma grube scene. Mladić ga prvo rani hladnim oružjem (ne može se tačno vidjeti kojim), vidi se prskanje krvi. Nakon toga uzima buzdovan i snažno udara napadača po grudima sve dok ga ne*

ubije. Zatim mu sjekirom odrubljuje glavu koja samo od siline udarca pada u vodu, uz veliku količinu krvi... čuje se pištanje dok meso dodiruje vrući metal. Dva čovjeka pomažu da se bik sruši, metalna figura se razbija i krvava, spaljena tijela tri mlade žene bivaju otkrivena unutra. Mlada žena plače i vrišti dok pokušava uhvatiti ruku jedne od umirućih djevojaka, nekoliko trenutaka kasnije mrtve su... Nakon toga slijedi borba muškaraca mačevima i vatrom. U jednom trenutku se može vidjeti čak kako cijelo tijelo biva obliveno krvlju, a tkivo tog čovjeka otpada sa njega... Nakon toga slijedi borba muškaraca mačevima i vatrom. U jednom trenutku se može vidjeti čak kako cijelo tijelo biva obliveno krvlju, a tkivo tog čovjeka otpada sa njega... akteri ubijaju jedne druge mačevima i noževima, prikazano je i rezanje grla i mnogo krvi) isti nije pravilno kategorisan, odnosno saglasno članu 24 stav 1 Pravilnika nije sadržao grafičku oznaku 16 već 12.

Može se zaključiti da je emiter emitovanjem predmetnog sadržaja prekršio programske standarde vezane za kategorisanje, označavanje i raspoređivanje sadržaja koji može štetiti razvoju maloljetnika.

Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tački 7.1 izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-14 od 21.07.2011. godine emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da je emiter objavljivanjem programskog sadržaja prekršio čl. 24 st. 1 Pravilnika.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije je, saglasno čl. 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima, donio odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa „TV Nova M“ sa standardima definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.

Emiteru je naloženo i da u skladu sa čl. 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima izrečenu mjeru upozorenja objavi u svom programu.

Ovo rješenje će biti objavljeno na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.aemca.org.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Privredno društvo „Nova M“ d.o.o.
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Arhiva